

menhæng med de øvrige skifteretlige regler og foreslås derfor i stedet lovfæstet i forslaget til den nye lov om skifte af dødsboer. Skifterettens vejledning og retshjælp har stor betydning i forbindelse med afholdelse af førstegangsmødet, hvor de fleste pårørende møder uden professionel bistand. Vejledningspligten angår først og fremmest arve- og skifteretlige spørgsmål, men også hovedpunkterne i skatte- og afgiftslovgivningen.

Skifteretten har efter bestemmelsen pligt til at vejlede den afdødes pårørende om deres retsstilling og bistå med udfærdigelse af anmeldelser og opgørelser, der skal udfærdiges og indgives af de pårørende. Retshjælpen kan omfatte bistand til udfærdigelse af anmodning om boudlæg, om 150.000 kr.'s udlæg, om uskiftet bo og om privat skifte, samt udfyldelse af fuldmagtsblanketter. I ukomplicerede boer kan retshjælpen tillige omfatte bistand til udfærdigelse af fællesoopgørelser og boopgørelser. Derimod er det ikke skifterettens opgave at bistå med udfærdigelse af selvangivelser og andre påbudte indberetninger til skattemyndighederne. Uden for skifterettens retshjælpsopgaver falder ligeledes udfærdigelse af arveafkald og overdragelsesdokumenter. Hertil kommer, at boets størrelse eller forhold i øvrigt kan tilsige, at de pårørende i stedet henvises til privat rådgiving.

Efter bestemmelsen i *stk. 4* har de pårørende pligt til at give de oplysninger om arveforholdene, som de er bekendt med. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslaget til § 112, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om de erklæringer, arvinger under strafansvar skal afgive for at få et bo udleveret, og med forslaget § 92, *stk. 2*, hvorefter de pågældende kan pålægges at afgive forklaring og fremlægge dokumenter efter retsplejelovens regler om vidnepligt og editionspligt for tredjemand.

Stk. 5 giver skifteretten mulighed for at udsætte en sag, hvis der ikke på førstegangsmødet kan træffes afgørelse om boets behandlingsmåde. Skifteretten kan da udsætte sagen og fastsætte en frist for tilvejebringelse af de manglende oplysninger. Fristen, der eventuelt kan forlænges, skal fastsættes så kort som muligt. Tilvejebringelse af nødvendige oplysninger ikke inden for en af skifteretten fastsat frist, og er der efter det foreliggende ikke grund til at antage, at oplysningerne vil kunne foreligge inden rimelig tid, eller er der hengået urimelig lang tid siden dødsfaldet, kan skifteretten beslutte, at boet skal tages under behandling ved bobestyrer efter bestemmelsen i forslaget § 36, nr. 7.

Ved bestemmelsens *stk. 6* bemyndiges justitsministeren til administrativt at fastsætte mere detaljerede regler om indhentelse af oplysninger fra Det centrale Personregister og Centralregisteret for Testamenter

vedrørende arvinger. Forslaget herom skal ses i sammenhæng med betænkningens forslag om, at potentielle arvinger efter dokumentation af slægtsskabsforholdet skal gives adgang til at få deres cpr-nr. indført i tilknytning til den potentielle arveladers i CPR-registeret. Der henvises herved til betænkningens s. 31 ff. Sådanne regler vil forudsætte nærmere drøftelse mellem Justitsministeriet og Indenrigsministeriet.

Til kapitel 6

Sikring af boets aktiver

Den gældende skiftelovs § 12 foreskriver, at skifteretten snarest muligt efter, at dødsanmeldelsen er modtaget, skal afholde en begyndelsesforretning, ved hvilken der skal etableres en retlig og faktisk kontrol med boets aktiver. Undtagelser fra denne hovedregel findes i skiftelovens § 13. Disse regler er gennem langvarig skifteretspraksis blevet udviklet derhen, at begyndelsesforretning kun afholdes, hvis der foreligger særlige grunde til at antage, at boets aktiver kan gå tabt.

Justitsministeriet kan tiltræde Skiftelovsudvalgets anbefaling af, at den almindelige lovbestemte pligt til at foretage en fuldstændig registrering og sikring af aktiverne i alle boer umiddelbart efter dødsfaldet bortfalder og afløses af regler, der pålægger de pårørende m.fl. en omsorgspligt for dødsboets aktiver. Dette harmonerer med gældende skifteretspraksis og svarer i øvrigt til norsk og svensk ret.

Til § 8

Efter bestemmelsen i lovforslagets § 8, *stk. 1*, påhviler det enhver, der er i besiddelse af afdødes aktiver, at opbevare disse på betryggende måde. Reglen retter sig i første række til afdødes pårørende, der har adgang til den afdødes bolig, men også til institutioner eller andre, der er i besiddelse af dødsboets aktiver. Pligten til opbevaring fortsætter indtil boets berigtigelse. Kan de pårørende eller andre ikke uden væsentlig ulempe opbevare boets aktiver, kan skifteretten fritage dem for pligten efter *stk. 1* og træffe bestemmelse om anden opbevaringsmåde.

Tilsidesættelse af omsorgspligten kan medføre erstatningspligt. Har de pårørende eller andre afholdt nødvendige udgifter til opbevaring af boets aktiver, kan udgifterne forlanges dækket i boet, om fornødent som massekrav.

Omsorgspligten indebærer, at hospitaler og andre institutioner, som opbevarer en afdøds aktiver, ikke må udlevere disse til pårørende eller andre, før der kan forevises en skifteretsattest eller en særlig tilladelse fra skifteretten.